

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Херсонський інститут

Кафедра правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Херсонського інституту
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Петричук С.І.
«26» серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні
кафедри правових
дисциплін

Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри Мкртчян Р.С.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК36 Міжнародний захист прав людини

Спеціальність

081 Право

Освітній рівень

Перший (бакалаврський)

Освітня програма

Право

Херсон ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2024 р.

Розробник (-и) си́лабусу навчальної дисципліни: Кандидат історичних наук, доцент кафедри правових дисциплін Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП» Ткачук Анна Іллівна

Викладач: Ткачук Анна Іллівна

Си́лабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри правових дисциплін
Протокол від 26.08.2024 № 1

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Міжнародний захист прав людини
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	081 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції: 26 год. Семінарські / практичні заняття: 22 год. Самостійна робота: 72 год.
Термін вивчення дисципліни	VIII семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача навчальної дисципліни

П.І.Б. викладача	Ткачук Анна Іллівна
Науковий ступінь	Кандидат історичних наук
Посада	Доцент кафедри правових дисциплін Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Дисципліни, які викладає НПП	Історія та культура України; Історія держави та права зарубіжних країн; Історія держави та права України; Конституційне право України; Міжнародне право; Міжнародний захист прав людини; Право Європейського Союзу.
Напрями наукових досліджень	соціально – економічні, політико – правові, культурологічні проблеми історії України та зарубіжних країн, краєзнавство, міжнародне право.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Реєстрація у базі Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=CIBP8p8AAAAJ&view_op=list_works&gmla Реєстрація у ORCID: 0000-0002-7473-490X
Контактна інформація викладача	
E-mail:	tai3107@ukr.net
Контактний телефон	+380504948310
Телефон кафедри	0967442453
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://ks.maup.com.ua/zagalna-informacija/kafedry/kafedra-pravovyh-dyscyplin/sklad-kafedry

1. Коротка анотація до курсу – Дисципліна «Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини» є обов'язковою професійною дисципліною освітньо-професійної програми «Право» бакалаврського рівня вищої освіти, яка викладається в 8 семестрі в обсязі 4 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ЄКТС). Підсумковий контроль – екзамен.

2. Мета та цілі курсу – формування у студентів знання про природу і сутність прав людини, соціальні, філософські, політичні, передумови їх міжнародно-правового захисту, вивчення специфіки міжнародного права у сфері захисту прав людини на сучасному етапі, механізмів і процедур міжнародно-правового захисту прав людини, а також специфіки системи захисту прав людини на універсальному та регіональному рівнях. На меті курсу є сприяти формуванню освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної застосовувати міжнародний досвід у захисті прав людини, визначати ступінь імплементації міжнародно-правових стандартів у галузі захисту прав людини в національне законодавство України, користуватися правовою міжнародною термінологією у сфері захисту прав особи, виявляти загальні тенденції розвитку міжнародно-правового механізму захисту прав людини на підставі дослідження системи універсальних та регіональних стандартів галузі прав людини та дати студентам систему поглиблених знань, що сприятимуть формуванню правничого світогляду і правосвідомості особистості, юридичного мислення.

3. Формат курсу – очний (offline) і дистанційний (online): проведення лекцій, семінарсько-

практичних занять та консультацій, самостійної роботи студентів (СРС), індивідуальних завдань (ІНДЗ).

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Загальні компетентності(ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини. СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
Результати навчання	
Результати навчання (РН)	РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу. РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 26 лекційних годин, 22 семінарських(практичних) годин, 72 години на самостійне вивчення.

6. Статус дисципліни: обов'язкова

7. Пререквізити: Вивчення дисципліни повинно базуватись на знаннях, отриманих студентами під час опанування ними фундаментальних положень навчальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Міжнародне право», «Судові та правоохоронні органи».

Постреквізити – Освітня компонента «Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини» – складова циклу професійної підготовки фахівців в галузі права, і є важливою для вивчення інших дисциплін на спеціальності «Право», при підготовці до кваліфікаційного іспиту, у фаховій діяльності бакалавра права.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – використовувати електронні сервіси Верховної Ради України, Єдиний державний реєстр судових рішень, інші Реєстри. Використання комп'ютерів Херсонського інституту з їх програмним забезпеченням, власних ноутбуків для презентацій результатів СРС, екранів і телевізорів в аудиторіях, принтера. Передбачено доступ студентів до ІНТЕРНЕТу та спілкування електронною поштою, в Zoom та за допомогою Вайберу.

9. Політика курсу – політика відвідуваності та наявності у студента необхідних нормативно-правових джерел, комунікації з викладачем та користування електронними девайсами, дотримання вимог Етичного кодексу студента та академічної доброчесності. Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення академічної доброчесності: Скласти всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. Надавати для оцінювання лише результати власної роботи, а не плагіат. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів. У випадку порушень цих вимог – реагування відповідно до Етичного кодексу Інституту. Потрібно виконати завдання СРС та ІНДЗ (реферати з презентацією), написати 2 МКР. Зробити презентацію з обраної проблеми. Курс передбачає роботу в команді, виконання завдань у встановлений термін. Не вітаються запізнення на пари та пропуски занять. Пропущені семінарсько-практичні заняття необхідно відпрацювати! Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача за графіком. Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Передумови формування, сутність та структура міжнародно-правового механізму захисту прав людини на універсальному та регіональному рівнях

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Система міжнародно-правового контролю дотримання прав особи

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарсько-практичні заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, проблемні лекції.

При проведенні **семінарсько-практичних занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, дискусія, публічний виступ, презентація, групові проєкти та кейс-завдання.

Ви самостійно працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою, так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проєкти:

- Виступ-презентація за темою індивідуального завдання (ІНДЗ).
- Участь в дискусії на семінарському занятті.
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.
- Реферати чи есе на теми питань для самоконтролю, зазначених у розділі про СРС Робочої програми.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Херсонському інституті МАУП»

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Табл. 2

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за	Семестр 4				Форма контролю
		Модуль 1		Модуль 2		
		Кількість	максималь на кількість	кількість	максималь на кількість балів	
Відвідування лекцій	1	7	7	6	6	іспит
Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4	
Робота на семінарсько-практичному занятті	10	3	30	4	40	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ	30					
Разом	-	70	-	80		
Максимальна кількість балів:		180				
180:100=1,8 Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,8 = загальна кількість балів						100

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук і аналіз друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною). Під час вивчення курсу виконуються *2 самостійні роботи, передбачені в Робочій програмі.*

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
  - відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.
- Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів.**

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів; вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді колоквиуму і виконання письмової роботи, індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами). Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- слайди до презентації – 5 балів
  - повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
  - якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 балів
  - самостійність та креативність – 5 балів
- Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: Іспит.

Відбувається у формі усного спілкування за питаннями до заліку. Оцінюється за 100-бальною шкалою ЄКТС.

У разі відмінного навчання протягом семестру і виконання усіх завдань максимальна оцінка

результату поточної діяльності в двох модулях складає підсумковий результат.

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Поняття міжнародно-правового механізму захисту прав людини
2. Поняття міжнародного захисту прав людини
3. Місце міжнародного права захисту прав людини в системі міжнародного права
4. Співвідношення міжнародного права захисту прав людини і міжнародного гуманітарного права
5. Функції міжнародного права захисту прав людини
6. Джерела міжнародного захисту прав людини та основних свобод
7. Система принципів і стандартів міжнародного захисту прав людини та основних свобод
8. Уявлення про необхідність забезпечення громадянських і політичних прав особи за часів античності .
9. Вплив поглядів середньовічних мислителів на становлення системи захисту громадянських і політичних прав особи.
10. Розвиток системи міжнародно-правового захисту громадянських і політичних прав особи в новий час
11. Історичні аспекти розвитку уявлення про соціальну справедливість.
12. Генеза визнання соціально-економічних прав у світі.
13. Концепція К. Сантейна про сутність та необхідність міжнародно-правового захисту соціально-економічних прав людини.
14. Зміст вчення Г. Шварца про специфіку та міжнародно-правове визнання прав " другого покоління"
15. Характеристика системи захисту прав людини на міжнародному рівні.
16. Співвідношення категорій " міжнародне право" і " особа".
17. Співвідношення внутрішньої компетенції держави і міжнародного права в галузі захисту прав людини
18. Роль Статуту Організації Об'єднаних Націй в системі міжнародно-правового захисту прав особи
19. Поняття, структура та значення Міжнародного Білю про права людини
20. Характеристики Загальної декларації прав людини
21. Зміст Міжнародних пактів ООН про права людини. Зміст та значення Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права
22. Характеристика конвенцій ООН, спрямованих на заборону будь-яких проявів дискримінації
23. Історичні передумови виникнення інституту уповноваженого ООН з прав людини.
24. Мета діяльності омбудсмена ООН.
25. Значення інституту омбудсмена ООН для розвитку системи міжнародно-правового захисту прав людини
26. Функції уповноваженого ООН з прав людини.
27. Специфіка діяльності омбудсмена ООН
28. Характеристика відображення основних прав особи в Європейському праві.
29. Роль Ради Європи в регіональній системі міжнародно-правового захисту прав людини.
30. Характеристика діяльності Ради Європи
31. Зміст Конвенції про захист прав і основних свобод особи та її значення для європейської системи захисту прав особи
32. Роль ЄС в системі захисту прав людини на регіональному рівні
33. Поняття та мета створення Комітету ООН з прав людини
34. Порядок діяльності Комітету ООН з прав людини
35. Переваги та недоліки системи міждержавних скарг і повідомлень як елементу механізму захисту прав особи
36. Форми нагляду Комітету ООН з прав людини за виконанням державами своїх зобов'язань відповідно до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права.
37. Співробітництво Комітету ООН з прав людини з міжнародними неурядовими організаціями
38. Характеристика системи індивідуальних повідомлень у відповідності з Факультативним протоколом до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права
39. Характеристика діяльності Ради ООН з прав людини
40. Поняття та відмінність „ юридичних” і „ політичних” органів з прав людини
41. Порівняльно-правові аспекти дієвості контрольного механізму Міжнародного пакту про громадянські і політичні права і Міжнародного пакту про соціальні, економічні і культурні

- права.
42. Особливості контрольного механізму Міжнародної організації праці.
  43. Переваги та недоліки контрольного механізму МОП.
  44. Діяльність Ради Європи щодо захисту прав національних меншин
  45. Доцільність запозичення контрольного механізму МОП іншими міжнародними організаціями.
  46. Характеристика контрольного механізму, передбаченого Європейською Конвенцією захисту прав людини та основних свобод
  47. Підстави та зміст реформування контрольного механізму Європейської Конвенції з прав людини
  48. Сутність контрольного механізму, передбаченого Європейською Соціальною Хартією
  49. Порівняльно-правові аспекти контрольного механізму Європейської Конвенції захисту прав людини та основних свобод та Європейської Соціальної Хартії
  50. Підстави утворення та роль Європейського Суду з прав людини в системі забезпечення дотримання прав людини на регіональному рівні
  51. Характер діяльності та юрисдикція Європейського Суду з прав людини
  52. Порядок функціонування та структура Європейського Суду з прав людини
  53. Зміст реформування Європейського суду з прав людини
  54. Суб'єкти звернення до Європейського суду з прав людини
  55. Форма та порядок подання скарги до Європейського суду з прав людини
  56. Підстави та зміст реформування Європейського суду з прав людини
  57. Міжамериканська система захисту прав людини та основних свобод
  58. Характеристика системи захисту прав людини в арабському регіоні
  59. Система захисту прав людини в африканських державах
  60. Роль спеціалізованих установ ООН в системі захисту прав людини на універсальному рівні

17. Шкала відповідності оцінок

Табл.3

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаЕСТ S	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна література:

1. Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту: підручник для вузів. - К., 2017
2. Разметаєва Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства : монографія / Ю. С. Разметаєва. – Х. : Фінарт, 2016. – 196 с.
3. Права людини в Україні - 2013. Доповідь правозахисних організацій / За ред. Є. Захарова, Українська Гельсінська спілка з прав людини. – Х. : "Права людини", 2014. – 456 с. – К-2 [34С(С2) / П68].
4. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Міжнародне право: навч. посіб К.: ЦУЛ, 2014
5. Фурса С.Я., Коцюба В.О., Клименко О.М. Як звернутися до Європейського суду з прав

- людини. Навчальний посібник. - К.: Видавець Фурса С.Я., 2015
6. Загальна декларація прав людини. — К.: Право, 1995. — 19с.
  7. Рабінович П. Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики Страсбурзького суду в Україні (загальнотеоретичні аспекти) / П. Рабінович, О. Соловйов ; Редкол.: П.М. Рабінович , Ю.М. Грошевий, С.П. Добрянський та ін. — К., 2014. — 208 с.
  8. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. — К.: Право, 1995.- 12с.
  9. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього. — К.: Право, 1995.— 26с.
  10. Конвенція о статусе апатридов. — К.: Право, 1995. — 12с.
  11. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. — К.: Право, 1995. — 37с.
  12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. — К.: Право, 1995.- 35 с.
  13. Алексі Р. Теорія дискурсу та права людини / Р. Алексі // Філософія права і загальна теорія права. — 2016. — № 1. — С. 73–98.
  14. Максимов С. І. Універсальність прав людини / С. І. Максимов // Філософія права і загальна теорія права. — 2015. — № 1. — С. 110–117
  15. Регламент суду від 4 листопада 1998 року // Практика Європейського суду з прав людини: Рішення, коментарі. — 2014. — № 1. — С. 217-260.
  16. Факультативний протокол №1 до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права. — К.: Право, 1995. — 12с.
  17. Збірка договорів Ради Європи. - Київ., 2010р.
  18. Короткий путівник по Європейській конвенції з прав людини. — К.: Центр інформації та документації Ради Європи в Україні, 1998.— 89с.
  19. Шашкова-Журавель І.О. Міжнародне трудове право. К.: Вид. дім «Персонал», 2017
  20. Сучасні механізми захисту прав людини (до 75-ліття професора, доктора юридичних наук В. Василенка) : Зб. наук. праць / За ред. М. Антонович, В. Мицика. — К. : ВД "Києво-Могилянська академія", 2013. 172 с
  21. Арнольд Р., Банашак Б, Вдовіченко С. Права і свободи людини і громадянина в Україні: навч. посіб. К.: Юрінком-Інтер, 2013
  22. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основні галузі.- К., 2004р.